

Pajakuvaukset lukuvuodelle 2023-2024

Pajat -opinnot 12-14-vuotiaille

Uutuus syksyllä 2023

NUKKETEATTERIPAJA–opinnot (12–15-v.)

Suomalainen nukketeatteri elää nyt 2020-luvun alussa voimakasta nousukautta! Perinteinen ja uusi nukketeatteri kukoistavat rinta rinnan. Nukketeatteripajassa teemme nukke-, esine- ja varjoteatteria. Valmistamme myös naamareita. Teemme yhdessä pieniä tarinoita ja rakennamme lavasteet. Nukketeatteripajassa käytämme paljon kuvataiteen tekniikoita ja yhdistelemme niitä.

Uutuus syksyllä 2023

RAKENTELU- JA MUOTOILUPAJA -opinnot (12–15-v.)

Rakentelu- ja muotoilupajassa yhdistellään kuvataidetta ja tekniikkaa, perinteisiä ja nykyaikaisia käsityön menetelmiä käyttäen (piirustus ja maalaus, muovailu, rakentelu, 3D -tulostus ja laserleikkaus). Pajassa rakennellaan pienoismalleja ja valmistetaan taide- ja käyttöesineitä sekä tutustutaan ympäristötaiteeseen ja installaatioihin.

Perehdymme rakennetun ja luonnon ympäristön sekä esineiden eri ilmiöihin niitä tutkimalla ja niitä arvioimalla. Mielikuvitus, ihmettely ja ideoiden kehittäminen sekä oppimisen ja tekemisen ilo toimivat työskentelyn lähtökohtina. Tehtävien aiheet ja teemat valikoituvat omasta arkisesta lähiympäristöstämme sekä ajankohtaisista ilmiöistä. Työtapojen, materiaalien ja tehtävien valinnoilla pyritään edistämään taitojen oppimista ja vahvistamaan omaa ilmaisua. Rakentelu- ja muotoilupajassa oppii kriittistä ja luovaa ajattelua, suunnittelutaitoja ja oman osaamisen soveltamista sekä materiaalituntemusta kestävän kehityksen ja kiertotalouden periaatteet huomioiden.

KERAMIKKA PAJA–opinnoissa (12–14-v.) syvennämme tietojamme ja taitojamme saven muotoilussa. Teemme käyttökeramiikkaa (käyttöesineitä kuten ruukkuja, vateja, mukeja) ja taidekeramiikkaa (kuten keramiikkaveistoksia). Saven muotoaminen, makkaratekniikka, levytekniikka ja tekniikoiden yhdisteleminen tulee entistä tutummaksi ja myös dreijausta harjoitellaan. Pajassa käytetään erilaisia savilaatuja, enkooppeja, alilasisitusvärejä ja erilaisia lasitteita. Paja opinnoissa oppilasta rohkaistaan tavoitteiden asettamiseen, omien ideoiden esiin tuomiseen ja kannustetaan oppilasta oman työskentelyn dokumentoimiseen.

MEDIATAITEIDEN PAJA–opinnoissa (12–14-v.) painotus on valokuvaamisessa ja digitaalisessa piirtämisessä. Opettelemme kuvaamaan digijärjestelmäkameralla ja tutustumme kuvankäsittelyn perusteisiin sekä opetlemme digitaalisen piirtämisen ja maalaamisen perustekniikoita. Käytössämme on kuvataidekoulun oppilaskäyttöön tarkoitettut Windows läppärit ja piirtopöydät sekä digijärjestelmäkameroita.

Käytämme pääasiassa avoimen lähdekoodin kuvankäsittely-, piirto- ja videomuokkausohjelmia (Krita, Darktable, Canva ja Davinci Resolve). Tutustumme mm. valokuvauksen perusteisiin ja teemme kuvausretkiä kuvataidekoulun lähiympäristöön syksyisin ja keväisin aina kun säät vain sallivat ja valoa on riittävästi. Kuvaamme luontoa ja rakennettua ympäristöä eri teemoin. Talvella, kun luonnonvalo on niukasti, kuvaamme koulun sisätiloissa ja opetlemme digitaalisen piirtämisen ja maalaamisen perustekniikoita sekä tutustumme videokuvauksen ja editoinnin perusteisiin. Tehtävien sisältö muokkaantuu oppilaiden omien kiinnostusten kohteiden mukaan. Teemme vuoden aikana myös näyttelykäynnin sekä toteutamme oman näyttelyn koulumme vuosinäyttelyyn.

MONIALAISEN PAJA–opintovuosi (12–14-v.) rakentuu joka lukuvuonna eri tavalla sekä oppilaiden että opettajan kiinnostuksen kohteiden mukaisesti. Monialaisessa käsitellään laajasti kuvataiteen eri aihealueita. Työskentely tähtää siihen, että oppilaat löytävät itselleen luontaisen ja mieleisen ilmaisuväylän joko yhden tai useampien kuvataiteen alueiden parissa. PAJA –opinnoissa harjoitellaan yhä moninaisten materiaalien ja tekniikoiden käyttöä, niiden ominaisuuksia ja

ilmaisullisia mahdollisuuksia. Työtävät vaihtelevat itsenäisestä työskentelystä ryhmätöihin ja kurinalaisesta tekniikkatreenistä vapaaseen ilmaisulliseen tekemiseen. Projektit, tilaustyöt, tapahtumat ovat luontevasti monialaisen oppilaille sopivia, jos ryhmä niistä innostuu.

PIIRUSTUKSEN JA MAALAUKSEN PAJA—opinnoissa (12–14-v.) tuetaan oppilaan piirtämisen ja maalaamisen käsialan muodostumista sekä rohkaistaan työskentelyyn myös oman mukavuusalueen ulkopuolella. Materiaalioppi ja erilaisten välineiden hallinta tukevat oman väylän löytymistä persoonalliselle ilmaisulle. Piirustustekniikoiden monipuolisuus tulee tutuksi; grafiittikynän ja lyijykynän erot, juoksevan tussin moninaiset ilmaisulliset ominaisuudet, liitujen ja erityyppisten kynien käyttö yhdessä ja erikseen.

Piirtimien kanssa kokeillaan eri paperilaatuja ja muita mahdollisia alustoja. Sommittelun ja kuvapinnan rakentumisen perusteet syvenyvät. Piirtämiseen liittyvä terminologia kuten valööri ja pintastrukturi ovat jo tuttuja työvälineitä.

Maalauksen parissa tutustutaan värin käytön mahdollisuuksiin ja monipuolisiin tekniikoihin, joita ovat mm. akvarelli, akryyli, öljymaalaukset ja tempera. Työskennellessä opitaan käyttämään erilaisten siveltimien ja esim. palettiveitsen ominaisuuksia vaihtelevien väriaineiden ja pohjamateriaalien kanssa. Maalaukseen soveltuvien papereiden käyttöön perehdytään, valmistetaan omia maalaus pohjia kankaasta ja kiilakehyksistä sekä erityyppisistä levyistä. Värioppi, värisommittelu, maalaus pinnan ominaisuudet ja materiaalien yhdistäminen kuuluu maalauksen perusteisiin. Työskentelyn aihepiirit nousevat oppilaan omista lähtökohdista, mutta harjoittelun tukena käytetään perinteisiä keinoja: mallista työskentelyä, jäljennöksiä ja teknisiä harjoituksia. Maalaus- ja piirustustaidetta tutkitaan niin historian, nykytaiteen kuin muunkin visuaalisen ympäristön puitteissa. Oppilasta tuetaan pohtimaan ja ilmaisemaan kuvallisesti omien kiinnostuksen kohteiden tarjoamia aiheita. Ajankohtaiset tapahtumat, luonto ja ympäristö ilmiöineen ovat myös tarkastelun kohteina aihetta valittaessa. Dokumentointi ja prosessien avaaminen –ideoiden polut lopullisiksi teoksiksi –ovat osa työskentelyä.

PRINTTI JA PIIRUSTUS PAJA—opinnoissa (12–14-v.) Ryhmässä voi opiskella sekä paja- että ateljeevaiheessa olevia oppilaita. Opetuksen sisällöt vaihtelevat perinteisistä ja kokeilevista piirtämisen tekniikoista ja tehtävistä tekstiilitaiteeseen eli erityisesti printtisuunnittelun ja painokankaan pintasommittelun tehtäviin. Lukuvuoden aikana tehdään siis molempia: piirtämistä ja painokangastyöskentelyä sekä ryhmän yhteisten toiveiden mukaisesti muutakin.

SARJAKUVA JA PIIRUSTUS PAJA—opinnoissa (12–14-v.) tutustutaan sarjakuvan ja kuvittamisen ilmaisukeinoihin, sarjakuvan lajeihin ja opitaan keinoja etsiä ideoita ja inspiraatiota työskentelyyn. Sarjakuvalla luonteenomaisesti ajankohtaisuus, viestinnällinen luonne sekä yhteiskunnallisuus ovat jatkuvasti esillä. Omakohtainen kerronta on luonteva tapa ilmaista itseään sarjakuvan keinoin. Opinnoissa käydään läpi sarjakuvapiirtämiseen liittyviä perusasioita kuvakulmista ruutujakoon ja kannensuunnitteluun. Piirtämisharjoituksilla kehitetään käden ja näkemisen yhteistyötä ja vahvistetaan perustaitoja. Työskentelyssä hyödynnetään myös kuvankäsittelyn keinoja sekä kokeillaan erilaisia piirrosvälineitä ja paperin laadun, koon ja muodon sekä sidonnan vaikutuksia lopputulokseen. Kuvallista ajattelua kehittävät improvisaatioharjoitukset, kokeelliset tekniikat kuten kollaasi, valokuva, kolmiulotteinen ja vuorovaikutteinen sarjakuva.

Ateljee -opinnot alkaen 15-vuotiaille

KERAMIikka ATELJEE–opinnoissa (alkaen 15-v.) oppilaat syventävät ja hiovat taitojaan ja he osaavat jo valita selkeämmin, mikä heitä kiinnostaa: Onko keskiössä esinesuunnittelu, käyttökeramiikka vai lähtekö ilmaisu kohti taidekeramiikkaa, kuvanveistoa?

Oppilasta kannustetaan pitkäjännitteiseen työskentelyyn, missä hän itse suunnittelee teemallisia kokonaisuuksia ja miettii tavoitteensa. Dokumentointi on tärkeä ja luonteva osa työskentelyä. Oppilaan tietämys ja kokemus keramiikan mahdollisuuksista syvenee ATELJEE- opinnoissa. Keramiikkaan voidaan yhdistellä muita materiaaleja kuten lasia. Oppilasta kannustetaan kokeilemiseen ja tekniikoiden yhdistelemiseen.

MEDIATAITEIDEN ATELJEE–opinnoissa (alkaen 15-v.) selvitetään oppilaiden kiinnostusta mediataiteisiin syvällisemmin ja luodaan opintokokonaisuus siten, että jokainen pääsee syventämään osaamistaan ja ilmaisuaan moninaisten projektien puitteissa. Ryhmä toteutetaan mahdollisesti yhdessä Mediataiteiden pajaoppilaiden kanssa. Keskeiset työmuodot opinnoissa vaihtelevat oppilaan omien kiinnostusten kohteiden mukaan esim. valokuvaus ja kuvankäsittely, digitaalinen piirtäminen/maalaukset tai videotaide. Oppilasta kannustetaan ilmaisemaan omien kiinnostuksen kohteiden aiheita ja analysoimaan niitä itsenäisesti ja ryhmässä. Ateljeeopinnoissa painottuu itsenäinen työskentely niiden ollessa mahdollisesti myös osa kuvataidekoulun laajan oppimäärän mukaista lopputyötä.

MONIALAISEN ATELJEE–opinnoissa (alkaen 15-v.) suunnataan aiempaa vahvemmin omien kiinnostuksen kohteiden sanelemaan suuntaan. Itsenäinen työskentelyote, oman työskentelyn dokumentointitottumus ja omaleimaisuus ovat paitsi tavoitteita työskentelylle niin monilla oppilailla jo tässä vaiheessa hallussa. Samoin useimmilla on jo muodostunut käsitys itselle luontaisesta ilmaisun tavasta tai tekniikasta, jonka parissa työskentely on palkitsevinta. Ateljeeopinnoille tyypillisesti tavoitteena on syventää ymmärtämystä kuvataiteen ilmiöiden äärellä sekä vahvistaa taidon, ilmaisun ja ongelmanratkaisun persoonallista kehittymistä.

PIIRUSTUKSEN JA MAALAUKSEN ATELJEE–opinnoissa (alkaen 15-v.) aiemmin opitut työtavat syventyvät ja oppilaan omien painotusten mukaiset valinnat ja vastuu työskentelystään korostuvat selkeästi. Dokumentoinnin ja itsenäisen työskentelyn merkitys vahvistuu opintojen ollessa mahdollisesti osa kuvataidekoulun laajan oppimäärän mukaista päättötyötä.

PRINTTI JA PIIRUSTUS ATELJEE–opinnot (alkaen 15-v.) Opetuksen sisällöt vaihtelevat perinteisistä ja kokeilevista piirtämisen tekniikoista ja tehtävistä tekstiilitaiteeseen eli erityisesti printtisuunnittelun ja painokankaan pintasommittelun tehtäviin. Lukuvuoden aikana tehdään siis molempia: piirtämistä ja painokangastyöskentelyä sekä ryhmän yhteisten toiveiden mukaisesti muutakin. Ryhmän tavoitteena on tarjota jokaiselle oppilaalle mahdollisuus ilmaista itseään kuvataiteen parissa omista lähtökohdistaan juuri niillä taidoilla, joita sillä hetkellä on. Yhteiset tehtävät ja omat projektit lomittuvat; tärkeintä on seurata kunkin oppilaan omaa polkua ja nauttia kuvataiteen parissa työskentelystä uutta oppien ja jo omaksuttua syventäen.

SARJAKUVA JA PIIRUSTUS ATELJEE-opinnot (alkaen 15-v.) painottuvat aiempaa vahvemmin kunkin oppilaan henkilökohtaisten valintojen sanelemaan suuntaan. Projektien kesto saattaa oppilaan niin halutessa venyä useammankin lukuvuoden ajalle.